

Ramka ekspercka 11. Janusz Bokser: *Centrum Informacji Zawodowej*

Janusz Bokser

Mgr pedagogiki, doradca zawodowy, podyplomowe studia w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego, podyplomowe studia europejskie – organizacja rynku pracy, udział w licznych szkoleniach z obszaru poradnictwa zawodowego, praktyka zawodowa w Niemczech i Danii. Uprawnienia do stosowania narzędzi diagnostycznych w procesie doradczym, metod grupowego poradnictwa zawodowego, realizacji procesu rekrutacji i selekcji, opisu stanowisk pracy. Wdrażał ideę modelowego, pierwszego w Polsce Centrum Informacji Zawodowej w Toruniu. Współzałożyciel Narodowego Forum Doradztwa Kariery. Wykładowca na studiach podyplomowych z obszaru doradztwa zawodowego. Kierownik Centrum Informacji Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu przekształconego później, w Centrum Informacji Planowania Kariery Zawodowej.

Centrum Informacji Zawodowej

Na początku lat 90, gdy w kraju zachodziły gwałtowne zmiany społeczno-ekonomiczne i polityczne, pojawiło się zjawisko bezrobocia. Wzrosło zapotrzebowanie na rzetelną informację zawodową jako element procesu decyzyjnego odnoszącego się do wyboru zawodu i ścieżki kształcenia czy doskonalenia. Chcąc zaradzić pojawiającemu się zjawisku bezrobocia stworzono w Polsce podstawy Publicznych Służb Zatrudnienia. Dostrzeżono między innymi ogromne zapotrzebowanie na wiarygodną i aktualną informację zawodową i usługi poradnictwa zawodowego. Odpowiedzią na to zapotrzebowanie była inicjatywa, wzorowana na doświadczeniach niemieckich, tworzenia Centrów Informacji Zawodowej (CIZ), w polskich urzędach pracy, którą zapoczątkowano w 1994 roku.

I tak, 8 marca 1995 roku oficjalnie otwarto pierwsze modelowe Centrum Informacji Zawodowej w Toruniu przy wydatnym udziale partnera jakim był Federalny Urząd Pracy z Niemiec. Warto podkreślić fakt, że wkład strony niemieckiej w tworzeniu CIZ był istotny, od wyposażenia biurowo-technicznego po szkolenie kadry specjalistów. Kluczową kwestią były szkolenia pracowników CIZ realizowane przez ekspertów Federalnego Urzędu Pracy z Niemiec. Cykl szkoleń zrealizowano na bazie BIZ w Regensburgu i CIZ w Toruniu. Pozwoliły one na zdobycie umiejętności opracowywania informacji zawodowej dla różnych kategorii klienta a także świadczenie usług informacji i poradnictwa zawodowego w bezpośrednim kontakcie z klientem. Dzięki partnerowi niemieckiemu pozyskane zostało narzędzie służące opisowi zawodów co pozwoliło na opracowanie 100 zawodów w formie teczek informacji o zawodzie. Strona polska zapewniła budynek, opracowanie materiałów oraz wypracowanie standardów świadczenia usług doradczych dostosowanych do warunków polskich. Tak więc równolegle świadczone usługi informacji zawodowej w oparciu o własne opracowania a także poradnictwa zawodowego co różniło nas od wzorca niemieckiego. Centrum umieszczono w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, jako jeden z jego wydziałów. Doświadczenia zdobyte w obszarze tworzenia informacji zawodowej zaowocowały poszerzeniem bazy informacji o zawodach. Udostępnione, przez Centralny Instytut Ochrony Pracy narzędzia, pozwoliły dokonywać kolejnych opisów zawodów w postaci charakterystyk zawodowych, już w oparciu o rodzimą technologię. Doradcy zawodowi Toruńskiego Centrum czynnie uczestniczyli w rozbudowie bazy informacyjnej tworząc nowe charakterystyki zawodów w oparciu o wspomniane narzędzie. Eksperyment związany z tworzeniem modelowego CIZ w Toruniu powiódł się, co zaowocowało tworzeniem kolejnych CIZ przy współpracy z partnerem niemieckim.

Wraz z rozwojem poradnictwa zawodowego w Polsce zaistniała konieczność utworzenia specjalistycznej instytucji odpowiedzialnej za opracowywanie i wdrażanie nowych metod poradnictwa zawodowego oraz opracowywanie zbiorów informacji zawodowej stanowiących standardowe wyposażenie stanowiska pracy doradcy zawodowego. Jesienią 1997 roku powstało Centrum Metodyczne Informacji i Poradnictwa Zawodowego (CMIiPZ) w Krajowym

Urzędzie Pracy, łączące działania trzech ośrodków o zróżnicowanych zadaniach, tj.: – Gdańska specjalizującego się w indywidualnych metodach poradnictwa zawodowego oraz Bilansach Kompetencji, – Torunia zajmującego się metodami grupowego poradnictwa zawodowego oraz tworzeniem podstaw i aktualizowaniem informacji zawodowej oraz Katowice opracowujących metody psychologicznego pomiaru i filmy o zawodach.

Do podstawowych zadań Centrum Informacji Zawodowej w Toruniu należało wówczas: gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie informacji o zawodach, lokalnym rynku pracy, o szkołach, możliwościach doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, obejmujące swym zasięgiem cały region oraz prowadzenie poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej. Od początku funkcjonowania CIZ w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy należała do niego koordynacja poradnictwa zawodowego i działalności klubów pracy w skali województwa. W tym czasie udało nam się stworzyć standardy informacji lokalnej o zawodzie, które to obowiązywały w całym Systemie Urzędów Pracy.

Wraz z przekształceniem CIZ w Toruniu w CMiPZ rozszerzył się zakres działań i obsada kadrowa toruńskiej placówki. Odtąd do zadań szczegółowych w zakresie metod i technik grupowego poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej należy: diagnozowanie potrzeb w zakresie poradnictwa grupowego, gromadzenie i opracowywanie informacji, pozyskiwanie i adaptacja krajowych i zagranicznych metod, weryfikacja ich w praktyce oraz szkolenie w tym obszarze doradców zawodowych Systemu Urzędów Pracy. Zadania realizowane wcześniej przez Centrum pozostały w jego gestii nadal.

W ciągu okresu funkcjonowania Centrum, jego kadra została odpowiednio przygotowana i przeszkolona do świadczenia usług doradczych. Wszyscy pracownicy, niezależnie od uczestnictwa w krótszych formach doskonalenia zawodowego organizowanych przez Krajowy Urząd Pracy a później Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, ukończyli studia podyplomowe z obszaru poradnictwa zawodowego. Kadra naszego Centrum charakteryzuje się względną stabilnością, co pozwala na planowanie i realizację zadań w dłuższych odcinkach czasowych jak również na podejmowanie nowych wyzwań w obszarze poradnictwa zawodowego. Zmiany na mapie administracyjnej kraju, powołanie nowych województw i podporządkowanie urzędów pracy samorządom terytorialnym zmieniło w istotny sposób warunki realizacji zadań. Zmieniła się także nazwa na Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. W tym samym czasie powołano nowe CiPKZ we wszystkich miastach wojewódzkich a także tych, które w związku ze zmianami administracyjnymi straciły status miasta wojewódzkiego.

Obecnie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu działa Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej z oddziałami w Bydgoszczy i Włocławku.

Dotychczasowy okres działalności toruńskiego Centrum to również podejmowanie interesujących zadań przy współpracy z partnerami zagranicznymi a wykraczających poza standardową działalność. Uczestniczyliśmy w realizacji szeregu projektów w ramach programu Leonardo da Vinci. W tym miejscu warto zacytować dwa z nich, które w swoim czasie były innowacyjnymi i wybiegającymi daleko w przyszłość.

1 – Projekt *Vouge*. Jego celem było wykorzystanie metody wideokonferencji w informacji i poradnictwie zawodowym, co było niewątpliwie przedsięwzięciem pionierskim w skali Polski. W realizację projektu zaangażowani byli partnerzy z Niemiec, Anglii, Finlandii.

2 – Projekt *Media Coach*. Celem projektu było przygotowanie do świadczenia na wysokim poziomie usług doradczych dla działów gospodarki dynamicznie rozwijających się na przykładzie sektora mediów czemu miało służyć wypracowanie programu specjalistycznego szkolenia oraz podręcznika dla doradców zawodowych doradzających klientom zainteresowanym powiązaniem swojej kariery zawodowej z sektorami dynamicznie rozwijającymi się, w tym z sektorem mediów. W projekcie wzięli udział partnerzy z Niemiec, Holandii, Włoch i Polski, którzy od lat byli zaangażowani w poradnictwo zawodowe i problematykę rozwoju zasobów ludzkich w nowoczesnych dziedzinach gospodarki. Z perspektywy czasu można powiedzieć, że koncepcja modelowego Centrum Informacji Zawodowej w Toruniu była trafionym rozwiązaniem w Polsce w latach dziewięćdziesiątych. Przyczyniła się do powstania

i rozwoju metodyki tworzenia informacji zawodowej, instytucjonalnego rozwoju obszaru informacji zawodowej a także miała realny wpływ na rozwój poradnictwa zawodowego dla osób dorosłych przez pozyskiwanie, testowanie i wdrażanie metod pracy z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy.

